

Karl den Stores brev om uddannelsespolitik til Abbed Baugulf af Fulda, ca. 787

Nedenstående tekst (Epistola de litteris colendis) er et brev fra Karl den Store til abbed Baugulf af Fulda. Brevet er formentlig nedskrevet af den lærde munk Alcuin af York omkring år 787. I brevet fortæller Karl den Store om begyndelsen på den uddannelsespolitik og støtte til kundskab og kultur i Frankeriget, som senere er blevet betegnet som "den karolingiske renæssance." Den heri skitserede politik til fremme af kundskaber og lærdom blev senere fulgt op og uddybet i Karl den Stores bl.a. i dekretet "Admonitio generalis" (Den almene formaning) fra år 789.

10 Karl ved Guds nåde frankernes og lombardernes konge og romernes herre til abbed Baugulf og hele menigheden, og også til de troende i dennes varetægt, har Vi til vore sendebud i den almægtige Guds navn dikteret en kærlig hilsen.

Til jeres Gud velbehagelige hengivenhed erklærer Vi hermed, at Vi med vore trofaste støtter har fundet det nyttigt og nødvendigt, at de biskopper og klostre, som ved Kristi nåde er betroet vort herredømme, bør udvise ihærdighed og sørge for at uddanne de folk i brevskrivekunsten, som ved Guds gave og i henhold til den enkeltes evner er i stand til at lære det. Således at også ihærdig fremme af uddannelse og kundskaber måtte forbedre sætningerne hos dem, der ønsker at behage Gud ved et retfærdigt liv, og de heller ikke skulle forsømme at behage Ham ved at tale korrekt – alt sammen på samme måde som klosterreglens overholdelse fremmer orden og en forbedring af den ærlige moral.

20 For det står skrevet: "Thi af dine ord skal du retfærdiggøres og af dine ord skal du fordømmes."¹ For selvom korrekt opførsel kan være bedre end kundskaber, så går kundskaber alligevel forud for opførsel. Derfor burde enhver studere, hvad han ønsker at opnå, således at sindet så meget desto bedre kan vide, hvad der skal gøres, således at tungen iler afsted uhindret af fejl i lovprisningen af den almægtige Gud. For hvis fejl ganske bør undgås af alle mennesker, så bør de i højere grad så vidt muligt undgås af dem, som særligt er udvalgt til den opgave at være tjenere for sandheden. Når breve i de senere år ofte blev skrevet til Os fra adskillige klostre, hvori det blev forklaret, at brødrene, som boede der, på vore vegne bad mange hellige og fromme bønner, da har Vi i de fleste af disse breve fundet både gode tanker og klodsede formuleringer, ganske enkelt fordi den udannede tunge på grund af studiernes forsømmelse ikke var i stand til i brevet fejlfrit at give udtryk for, hvad den fromme gudsfrygt trofast dikterede sindet. Da skrivefærdigheden var ringe begyndte vi derfor at frygte, at også den intellektuelle forståelse af Det hellige skrift kunne være meget dårligere, end den retfærdigvis burde være. Og vi ved alle udmærket godt, at talefejl kan være farlige, men at fejl i forståelsen er langt farligere. Derfor formaner Vi jer ikke kun til at undgå forsømmelsen af de litterære studier, men også til at gøre alvor af studierne med fromt og ydmygt sind, for at I med større lethed og på en mere korrekt vis kan trænge ind i Det hellige skrifts mysterier. Eftersom metaforer, billeder og lignende udtryksformer ofte forekommer i Den hellige skrift, så vil ingen desuden være i tvivl om, at den enkelte ved læsningen heraf hurtigere vil kunne forstå den åndelige betydning af disse, hvis han forinden havde modtaget grundig undervisning i den litterære skrivekunst. Der skal i sandhed udvælges sådanne mænd til dette arbejde, som både har viljen og evnen til at lære og et ønske om at undervise andre. Og måtte dette arbejde udføres med en iver så stor som den

---

¹ Matt. 12:37

5 alvor, hvormed vi beordrer dets påbegyndelse. For Vi ønsker, at I skal være som det er passende for kirkens soldater; fromme i sjælen, lærde i debat, kysk i opførsel og veltalende i jeres forkyndelse, således at hvem som helst, der måtte ønske at opsøge jer i ærbødighed overfor Gud eller på grund af jeres ry for hellig optræden, bliver opbygget af jeres optræden lige så meget som han bliver oplyst af jeres visdom, som han har lært fra jeres sang eller forkyndelse og måtte drage tilfreds derfra og takke den almægtige Gud.

10 Hvis I ønsker min gunst, da må I derfor ikke forsømme at sende kopier af dette brev ud til alle jeres gejstlige og biskopper og til alle klostrene. Og lad ingen munk holde hof udenfor klosteret eller gå til tinget eller andre offentlige forsamlinger. Farvel

Karl den Stores brev til Baugulf af Fulda oversat af M. Pihl efter D. C. Munro: *Translations and Reprints from the Original Sources of European history*, bind VI, nr. 5, Philadelphia (1900), s. 12-14 samt J. Rosenløv efter J. H. Robinson: *Readings in European History*, vol. 1, Boston (1904) s. 144f.